

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)

της 13ης Σεπτεμβρίου 2018*

«Προδικαστική παραπομπή – Χώρος ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης – Σύνορα, άσυλο και μετανάστευση – Καθεστώς πρόσφυγα ή καθεστώς επικουρικής προστασίας – Οδηγία 2011/95/ΕΕ – Άρθρο 17 – Αποκλεισμός από το καθεστώς επικουρικής προστασίας – Λόγοι – Καταδίκη για σοβαρό έγκλημα – Καθορισμός του βαθμού σοβαρότητας βάσει της προβλεπόμενης από το εθνικό δίκαιο ποινής – Επιτρέπεται – Απαιτείται εξατομικευμένη αξιολόγηση»

Στην υπόθεση C-369/17,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (πρωτοβάθμιο δικαστήριο διοικητικών και εργατικών διαφορών της Βουδαπέστης, Ουγγαρία) με απόφαση της 29ης Μαΐου 2017, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 16 Ιουνίου 2017, στο πλαίσιο της δίκης

Shajin Ahmed

κατά

Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους Μ. Pešič, πρόεδρο τμήματος, Α. Rosas (εισηγητή), C. Toader, Α. Prechal και Ε. Jarašiusas, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: P. Mengozzi

γραμματέας: Α. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

- ο Shajin Ahmed, εκπροσωπούμενος από τον G. Győző, ügyvéd,
- η Ουγγρική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους Μ. Z. Fehér και G. Κοός, καθώς και από την Μ. Μ. Tátrai,
- η Τσεχική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους Μ. Smolek και J. Vlácil καθώς και από την Α. Brabcová,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ουγγρική.

- η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις E. Armoët και E. de Moustier, καθώς και από τον D. Colas,
- η Ολλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις M. H. S. Gijzen και M. K. Bulterman,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τον A. Tokár και τη M. Κοντού-Durande,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως έχει ως αντικείμενο την ερμηνεία του άρθρου 17, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας (ΕΕ 2011, L 337, σ. 9).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ του Αφγανού υπηκόου Shajin Ahmed και της Bevánadorlási és Menekültügyi Hivatal (Υπηρεσίας Μετανάστευσης και Ασύλου, Ουγγαρία), πρώην Bevánadorlási és Állampolgársági Hivatal (Υπηρεσίας Μετανάστευσης και Πολιτογραφίσεων, Ουγγαρία) (στο εξής: Υπηρεσία Ασύλου), με αντικείμενο την απόρριψη από την υπηρεσία αυτή της αίτησης χορήγησης διεθνούς προστασίας που είχε υποβάλει ο S. Ahmed.

Το νομικό πλαίσιο

Το διεθνές δίκαιο

- 3 Η Σύμβασις περί του καθεστώτος των προσφύγων, η οποία υπογράφηκε στη Γενεύη στις 28 Ιουλίου 1951 [*Recueil des traités des Nations unies*, τόμος 189, σ. 150, αριθ. 2545 (1954)], τέθηκε σε ισχύ στις 22 Απριλίου 1954. Συμπληρώθηκε και τροποποιήθηκε με το Πρωτόκολλο περί του καθεστώτος των προσφύγων που συνήφθη στη Νέα Υόρκη στις 31 Ιανουαρίου 1967 και τέθηκε σε ισχύ στις 4 Οκτωβρίου 1967 (στο εξής: Σύμβαση της Γενεύης).
- 4 Το άρθρο 1 της Συμβάσεως της Γενεύης, μετά τον ορισμό στο τμήμα του Α της έννοιας του «πρόσφυγα», ορίζει στο τμήμα ΣΤ τα εξής:

«Αι διατάξεις της Σύμβασης ταύτης δεν εφαρμόζονται επί προσώπων διά τα οποία υπάρχουν σοβαροί λόγοι να πιστευθή τις ότι:

- α) έχουν διαπράξει εγκλήματα κατά της ειρήνης, έγκλημα πολέμου ή έγκλημα κατά της ανθρωπότητας εν τη εννοία των διεθνών συμφωνιών αίτινες συνήφθησαν επί σκοπώ αντιμετώπισεως των αδικημάτων τούτων·
- β) έχουν διαπράξει σοβαρόν αδίκημα του κοινού ποινικού δικαίου ευρισκόμενα εκτός της χώρας της εισδοχής πριν ή γίνουν ταύτα δεκτά ως πρόσφυγες υπό της χώρας ταύτης·
- γ) είναι ένοχα ενεργειών αντιθέτων προς τους σκοπούς και τας αρχάς των Ηνωμένων Εθνών.»

Το δίκαιο της Ένωσης

5 Το άρθρο 78, παράγραφοι 1 και 2, ΣΛΕΕ ορίζει τα εξής:

«1. Η [Ευρωπαϊκή] Ένωση αναπτύσσει κοινή πολιτική στους τομείς του ασύλου, της επικουρικής προστασίας και της επικουρικής προστασίας με στόχο να παρέχεται το κατάλληλο καθεστώς σε οποιοδήποτε υπήκοο τρίτης χώρας χρήζει διεθνούς προστασίας και να εξασφαλίζεται η τήρηση της αρχής της μη επαναπροώθησης. Η πολιτική αυτή πρέπει να συνάδει με τη [Σύμβαση της Γενεύης], και σύμφωνα με άλλες συναφείς συμβάσεις.

2. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία, λαμβάνουν μέτρα όσον αφορά κοινό ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου, στο οποίο περιλαμβάνονται:

α) ενιαίο καθεστώς ασύλου υπέρ των υπηκόων τρίτων χωρών, το οποίο ισχύει σε όλη την Ένωση,

β) ενιαίο καθεστώς επικουρικής προστασίας για τους υπηκόους τρίτων χωρών που χρήζουν διεθνούς προστασίας, χωρίς να τους χορηγείται ευρωπαϊκό άσυλο,

[...]».

6 Με την οδηγία 2011/95, η οποία εκδόθηκε δυνάμει του άρθρου 78, παράγραφος 2, στοιχεία α' και β', ΣΛΕΕ, καταργήθηκε η οδηγία 2004/83/ΕΚ του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για τη θέσπιση ελάχιστων απαιτήσεων για την αναγνώριση και το καθεστώς των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως προσφύγων ή ως προσώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας για άλλους λόγους (ΕΕ 2004, L 304, σ. 12).

7 Οι αιτιολογικές σκέψεις 3, 4, 8, 9, 12, 23, 24, 33 και 39 της οδηγίας 2011/95 έχουν ως εξής:

«3) Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, κατά την έκτακτη σύνοδο στο Τάμπερε στις 15 και 16 Οκτωβρίου 1999, συμφώνησε να καταβληθεί προσπάθεια για τη θέσπιση κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου, με βάση την πλήρη και συνολική εφαρμογή της σύμβασης της Γενεύης [...]

4) Η σύμβαση της Γενεύης [αποτελεί] τον ακρογωνιαίο λίθο του διεθνούς νομικού καθεστώτος για την προστασία των προσφύγων.

[...]

8) Στο ευρωπαϊκό σύμφωνο για τη μετανάστευση και το άσυλο, που εκδόθηκε στις 15 και 16 Οκτωβρίου 2008, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο σημείωσε ότι παραμένουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των κρατών μελών σχετικά με την παροχή προστασίας και τις μορφές που λαμβάνει η προστασία αυτή και ζήτησε νέες πρωτοβουλίες για την ολοκλήρωση της εγκαθίδρυσης κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου, που προβλέπεται στο πρόγραμμα της Χάγης, [το οποίο εγκρίθηκε κατά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 4ης Νοεμβρίου 2004, για τον καθορισμό των προς επίτευξη στόχων στον τομέα της ελευθερίας, της ασφάλειας και της δικαιοσύνης κατά το διάστημα 2005-2010], και επομένως για την παροχή υψηλότερου επιπέδου προστασίας.

9) Στο πρόγραμμα της Στοκχόλμης [το οποίο εγκρίθηκε το 2010] το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επανέλαβε τη δέσμευσή του ως προς τον στόχο της εγκαθίδρυσης ενός κοινού χώρου προστασίας και αλληλεγγύης, που θα βασίζεται σε κοινή διαδικασία ασύλου και ενιαίο καθεστώς, σύμφωνα με το άρθρο 78 [ΣΛΕΕ], για εκείνους στους οποίους έχει παρασχεθεί διεθνής προστασία, το αργότερο έως το 2012.

12) Κύριος στόχος της παρούσας οδηγίας είναι η διασφάλιση, αφενός, ότι τα κράτη μέλη εφαρμόζουν κοινά κριτήρια για τον προσδιορισμό των προσώπων που χρήζουν όντως διεθνούς προστασίας και, αφετέρου, ότι τα εν λόγω πρόσωπα έχουν πρόσβαση σε ελάχιστο επίπεδο παροχών σε όλα τα κράτη μέλη.

[...]

23) Είναι σκόπιμη η θέσπιση ελάχιστων απαιτήσεων για τον ορισμό και το περιεχόμενο του καθεστώτος πρόσφυγα, ούτως ώστε οι αρμόδιοι εθνικοί φορείς των κρατών μελών να καθοδηγούνται κατά την εφαρμογή της σύμβασης της Γενεύης.

24) Είναι αναγκαίο να θεσπισθούν κοινά κριτήρια για την αναγνώριση των αιτούντων άσυλο ως προσφύγων κατά την έννοια του άρθρου 1 της Σύμβασης της Γενεύης.

[...]

33) Είναι επίσης σκόπιμο να θεσπισθούν απαιτήσεις για τον ορισμό και το περιεχόμενο του καθεστώτος επικουρικής προστασίας. Η επικουρική προστασία θα πρέπει να είναι συμπληρωματική και πρόσθετη σε σχέση με το καθεστώς προστασίας των προσφύγων που έχει θεσμοθετηθεί με τη σύμβαση της Γενεύης

[...]

39) Με την παράλληλη ανταπόκριση στην πρόσκληση του προγράμματος της Στοκχόλμης για εγκαθίδρυση ενιαίου καθεστώτος για πρόσφυγες ή για πρόσωπα που δικαιούνται επικουρική προστασία, και εκτός των εξαιρέσεων που είναι αναγκαίες και αντικειμενικά δικαιολογημένες, στα δικαιούχους του καθεστώτος επικουρικής προστασίας θα πρέπει να παρέχονται τα ίδια δικαιώματα και ευεργετήματα με αυτά που απολαμβάνουν σύμφωνα με την παρούσα οδηγία οι πρόσφυγες και θα πρέπει να πληρούν τις ίδιες προϋποθέσεις για την παροχή της εν λόγω προστασίας.»

8 Το άρθρο 2 της εν λόγω οδηγίας ορίζει:

«Κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας, νοούνται ως:

α) “διεθνής προστασία”, το καθεστώς πρόσφυγα και το καθεστώς επικουρικής προστασίας, όπως ορίζονται στα στοιχεία ε’ και ζ’.

[...]

στ) “πρόσωπο που δικαιούται επικουρική προστασία”, ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ο ανιθαγενής που δεν πληροί τις προϋποθέσεις για να αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας, αλλά σε σχέση με τον οποίο υπάρχουν ουσιώδεις λόγοι να πιστευτεί ότι, εάν ο ενδιαφερόμενος επιστρέψει στη χώρα της καταγωγής του ή, στην περίπτωση ανιθαγενούς, στη χώρα της προηγούμενης συνήθους διαμονής του, θα αντιμετωπίσει πραγματικό κίνδυνο να υποστεί σοβαρή βλάβη, όπως ορίζεται στο άρθρο 15, και στον οποίο δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 17, παράγραφοι 1 και 2, και που δεν είναι σε θέση ή, λόγω του κινδύνου αυτού, δεν επιθυμεί να θέσει εαυτόν υπό την προστασία της εν λόγω χώρας.

ζ) “καθεστώς επικουρικής προστασίας”, η εκ μέρους κράτους μέλους αναγνώριση υπηκόου τρίτης χώρας ή ανιθαγενούς ως προσώπου που δικαιούται επικουρική προστασία·

[...]».

- 9 Το κεφάλαιο III της οδηγίας, με τίτλο «Αναγνώριση προσώπου ως πρόσφυγα», περιλαμβάνει το άρθρο 12 της οδηγίας, το οποίο επιγράφεται «Αποκλεισμός από το καθεστώς πρόσφυγα» και ορίζει, στις παραγράφους 2 και 3, τα εξής:

«2. Υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής αποκλείεται από το καθεστώς πρόσφυγα, όταν υπάρχουν σοβαροί λόγοι να πιστεύεται ότι:

- α) έχει διαπράξει έγκλημα κατά της ειρήνης, έγκλημα πολέμου ή έγκλημα κατά της ανθρωπότητας, όπως τα εγκλήματα αυτά ορίζονται στις διεθνείς συμβάσεις που έχουν καταρτισθεί με σκοπό τη θέσπιση διατάξεων σχετικών με τα εγκλήματα αυτά·
- β) έχει διαπράξει σοβαρό μη πολιτικό έγκλημα εκτός της χώρας ασύλου πριν γίνει δεκτός ως πρόσφυγας, ήτοι πριν από τον χρόνο έκδοσης άδειας διαμονής βασισμένης στην αναγνώριση του καθεστώτος πρόσφυγα· οι ιδιαίτερα σκληρές πράξεις, έστω και αν διαπράττονται με υποτιθέμενο πολιτικό στόχο, μπορούν να χαρακτηρισθούν ως σοβαρά μη πολιτικά εγκλήματα·
- γ) είναι ένοχος πράξεων που αντιβαίνουν προς τους σκοπούς και τις αρχές των Ηνωμένων Εθνών όπως ορίζονται στο προοίμιο και στα άρθρα 1 και 2 του καταστατικού χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

3. Η παράγραφος 2 έχει εφαρμογή στα πρόσωπα που είναι ηθικοί αυτουργοί ή συμμετέχουν άλλως στη διάπραξη των εγκλημάτων ή πράξεων που αναφέρονται στην εν λόγω παράγραφο.»

- 10 Στο κεφάλαιο IV της οδηγίας 2011/95 περιλαμβάνεται το άρθρο 14, με τίτλο «Ανάκληση, τερματισμός ή άρνηση ανανέωσης του καθεστώτος πρόσφυγα», του οποίου η παράγραφος 4 έχει ως εξής:

«Τα κράτη μέλη δύνανται να ανακαλούν, να τερματίζουν ή να αρνούνται να ανανεώσουν το καθεστώς που χορηγήθηκε σε πρόσφυγα από κυβερνητικό, διοικητικό, δικαστικό ή οιοδήποτε δικαστικό όργανο, όταν:

- α) μπορεί για εύλογους λόγους να θεωρηθεί ότι το πρόσωπο αυτό συνιστά κίνδυνο για την ασφάλεια του κράτους μέλους στο οποίο ευρίσκεται·
- β) δεδομένου ότι έχει καταδικασθεί τελεσίδικα για τη διάπραξη ιδιαίτερα σοβαρού εγκλήματος, συνιστά κίνδυνο για την κοινωνία του κράτους μέλους αυτού.»

- 11 Το κεφάλαιο V της οδηγίας 2011/95, με τίτλο «Αναγνώριση προσώπου ως δικαιούχου επικουρικής προστασίας», περιέχει το άρθρο 17, το οποίο επιγράφεται «Αποκλεισμός από την επικουρική προστασία» και έχει ως εξής:

«1. Υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής δεν δικαιούται επικουρική προστασία όταν υπάρχουν σοβαροί λόγοι για να θεωρείται ότι:

- α) έχει διαπράξει έγκλημα κατά της ειρήνης, έγκλημα πολέμου ή έγκλημα κατά της ανθρωπότητας, όπως τα εγκλήματα αυτά ορίζονται στις διεθνείς συμβάσεις που έχουν καταρτισθεί με σκοπό τη θέσπιση διατάξεων σχετικών με τα εγκλήματα αυτά·
- β) έχει διαπράξει σοβαρό έγκλημα·
- γ) είναι ένοχος πράξεων που αντιβαίνουν προς τους σκοπούς και τις αρχές των Ηνωμένων Εθνών όπως ορίζονται στο προοίμιο και στα άρθρα 1 και 2 του καταστατικού χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.
- δ) συνιστά κίνδυνο για την κοινωνία ή για την ασφάλεια του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται.»

2. Η παράγραφος 1 έχει εφαρμογή στα πρόσωπα που είναι ηθικοί αυτουργοί ή συμμετέχουν άλλως στη διάπραξη των εγκλημάτων ή πράξεων που αναφέρονται στην εν λόγω παράγραφο.

3. Τα κράτη μέλη δύνανται να αποκλείουν τους υπηκόους τρίτων χωρών ή τους ανιθαγενείς από το δικαίωμα επικουρικής προστασίας, εάν τα πρόσωπα αυτά διέπραξαν, πριν από την εισδοχή τους στο οικείο κράτος μέλος, ένα ή περισσότερα εγκλήματα, εκτός του πεδίου εφαρμογής της παραγράφου 1, τα οποία θα επέσυραν την ποινή της φυλάκισης εάν είχαν διαπραχθεί στο οικείο κράτος μέλος, και εγκατέλειψαν τη χώρα καταγωγής τους αποκλειστικά και μόνο για να αποφύγουν κυρώσεις συνεπεία των εν λόγω εγκλημάτων.»

Το ουγγρικό δίκαιο

- 12 Το άρθρο 8 του *menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény* (νόμου LXXX του 2007 σχετικά με το άσυλο) (*Magyar Közlöny* 2007/83, στο εξής: νόμος περί ασύλου) ορίζει τα εξής:

«1. Δεν αναγνωρίζεται ως πρόσφυγας ο αλλοδαπός για τον οποίον συντρέχει ένας από τους λόγους αποκλεισμού που προβλέπονται στο άρθρο 1, Δ, Ε, και ΣΤ, της συμβάσεως της Γενεύης.

2. Για τους σκοπούς της εφαρμογής του άρθρου 1, ΣΤ, στοιχείο β', της συμβάσεως της Γενεύης, ως "σοβαρό έγκλημα του κοινού ποινικού δικαίου" νοείται κάθε πράξη κατά τη διάπραξη της οποίας ο ποινικός χαρακτήρας του αδικήματος κατισχύει του πολιτικού –λαμβανομένων υπόψη όλων των περιστάσεων, όπως είναι ο επιδιωκόμενος με αυτήν σκοπός, το κίνητρό της, ο τρόπος με τον οποίον έχει διαπραχθεί ή τα χρησιμοποιηθέντα ή σχεδιασθέντα μέτρα– και επισείει σύμφωνα με το ουγγρικό δίκαιο στερητική της ελευθερίας ποινή τουλάχιστον πέντε ετών.»

- 13 Το άρθρο 11, παράγραφος 3, του νόμου αυτού έχει ως εξής:

«Η αρμόδια σε θέματα ασύλου αρχή ανακαλεί το καθεστώς πρόσφυγα σε περίπτωση καταδίκης του πρόσφυγα με αμετάκλητη απόφαση για έγκλημα τιμωρούμενο από τον νόμο με στερητική της ελευθερίας ποινή τουλάχιστον πέντε ετών.»

- 14 Το άρθρο 15 του νόμου αυτού, το οποίο ορίζει τους λόγους αποκλεισμού από το καθεστώς της επικουρικής προστασίας, έχει ως εξής:

«Δεν αναγνωρίζεται επικουρική προστασία στον αλλοδαπό

- α) σε σχέση με τον οποίον υφίστανται σοβαροί λόγοι για να θεωρείται ότι
- aa) έχει διαπράξει έγκλημα κατά της ειρήνης, έγκλημα πολέμου ή έγκλημα κατά της ανθρωπότητας, όπως τα εγκλήματα αυτά ορίζονται στις διεθνείς συμβάσεις·
  - ab) έχει διαπράξει έγκλημα τιμωρούμενο από το ουγγρικό δίκαιο με στερητική της ελευθερίας ποινή τουλάχιστον πέντε ετών·
  - ac) έχει διαπράξει έγκλημα που αντιβαίνει προς τους σκοπούς και τις αρχές των Ηνωμένων Εθνών·

β) η διαμονή του οποίου στο ουγγρικό έδαφος συνιστά κίνδυνο για την εθνική ασφάλεια.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

- 15 Στον S. Ahmed χορηγήθηκε στις 13 Οκτωβρίου 2000, με απόφαση της Υπηρεσίας Ασύλου, το καθεστώς του πρόσφυγα, λόγω του κινδύνου δίωξης που αντιμετώπιζε στη χώρα καταγωγής του, καθώς ο πατέρας του ήταν υψηλόβαθμος αξιωματικός του καθεστώτος Νατζιμπουλάχ.

- 16 Αργότερα κινήθηκε σε βάρος του S. Ahmed στην Ουγγαρία ποινική διαδικασία, στο πλαίσιο της οποίας αυτός ζήτησε πλήρη ενημέρωση του προξενείου της Ισλαμικής Δημοκρατίας του Αφγανιστάν σχετικά με την εξέλιξη της υπόθεσης.
- 17 Λόγω της αίτησης προστασίας που ο S. Ahmed είχε αυτοβούλως απευθύνει στη χώρα καταγωγής του, η Υπηρεσία Ασύλου θεώρησε ότι δεν υπήρχε πλέον κίνδυνος δίωξης και το 2014 κίνησε αυτεπαγγέλτως διαδικασία επανεξέτασης της χορήγησης σε αυτόν του καθεστώτος του πρόσφυγα.
- 18 Με τελεσίδικη απόφαση της 21ης Μαΐου 2014, το Fővárosi Ítéltábla (περιφερειακό εφετείο Βουδαπέστης, Ουγγαρία) καταδίκασε τον S. Ahmed για απόπειρα ανθρωποκτονίας σε διετή στερητική της ελευθερίας ποινή, καθώς και σε τετραετή στέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων. Με απόφαση της 14ης Ιουλίου 2014, το Budapest Körményi Törvényszék (δικαστήριο Βουδαπέστης, Ουγγαρία) τον καταδίκασε για απόπειρα εκβίασης σε τετραετή στερητική της ελευθερίας ποινή και σε τριετή στέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων.
- 19 Με απόφαση της 4ης Νοεμβρίου 2014, η Υπηρεσία Ασύλου ανακάλεσε, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 11, παράγραφος 3, του νόμου περί ασύλου, το καθεστώς πρόσφυγα του S. Ahmed.
- 20 Στις 30 Ιουνίου 2015, ο S. Ahmed υπέβαλε νέα αίτηση χορήγησης του καθεστώτος πρόσφυγα και επικουρικής προστασίας, την οποία η Υπηρεσία Ασύλου απέρριψε με απόφαση της 9ης Δεκεμβρίου 2015.
- 21 Ο S. Ahmed προσέφυγε κατά της απόφασης αυτής ενώπιον του Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (πρωτοβάθμιο δικαστήριο διοικητικών και εργατικών διαφορών Βουδαπέστης, Ουγγαρία). Το εν λόγω δικαστήριο έκανε δεκτή την προσφυγή και υποχρέωσε την Υπηρεσία Ασύλου να κινήσει νέα διοικητική διαδικασία.
- 22 Στο πλαίσιο της νέας αυτής διαδικασίας, η Υπηρεσία Ασύλου απέρριψε, με απόφαση της 10ης Οκτωβρίου 2016, την αίτηση του S. Ahmed τόσο ως προς τη χορήγηση του καθεστώτος πρόσφυγα όσο και ως προς τη χορήγηση καθεστώτος επικουρικής προστασίας, διαπιστώνοντας συγχρόνως κώλυμα όσον αφορά την επαναπροώθηση. Η Υπηρεσία Ασύλου εκτίμησε ότι δεν μπορούσε να χορηγηθεί στον S. Ahmed επικουρική προστασία, λόγω της συνδρομής λόγου αποκλεισμού κατά την έννοια του νόμου περί ασύλου, δεδομένου ότι ο S. Ahmed είχε διαπράξει έγκλημα που κατά το ουγγρικό δίκαιο επισύρει τουλάχιστον πενταετή στερητική της ελευθερίας ποινή. Στο πλαίσιο αυτό, η Υπηρεσία Ασύλου έλαβε υπόψη τις καταδίκες σε βάρος του S. Ahmed, όπως αυτές απορρέουν από τις δικαστικές αποφάσεις που παρατίθενται στη σκέψη 18 της παρούσας απόφασης.
- 23 Ο S. Ahmed άσκησε προσφυγή κατά της απόφασής της Υπηρεσίας Ασύλου ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, του Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (πρωτοβάθμιου δικαστηρίου διοικητικών και εργατικών διαφορών Βουδαπέστης), κατά το μέρος που με την απόφαση αυτή απορρίφθηκε η αίτησή του για χορήγηση καθεστώτος επικουρικής προστασίας.
- 24 Κατά τον S. Ahmed, η εθνική νομοθεσία, ορίζοντας ως λόγο αποκλεισμού από το καθεστώς αυτό τη διάπραξη εγκλήματος που κατά το ουγγρικό δίκαιο τιμωρείται με πενταετή φυλάκιση, αφαιρεί κάθε διακριτική ευχέρεια από τα αρμόδια για την εξέταση της αίτησής του διοικητικά όργανα, καθώς και από τα δικαστήρια που είναι αρμόδια να ελέγξουν τη νομιμότητα των αποφάσεων των οργάνων αυτών. Ωστόσο, από τη φράση «έχει διαπράξει σοβαρό έγκλημα» στο άρθρο 17, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας 2011/95, το οποίο ορίζει τους λόγους αποκλεισμού από το προαναφερθέν καθεστώς, συνάγεται υποχρέωση εκτίμησης του συνόλου των περιστάσεων εκάστης περιπτώσεως.
- 25 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι η ουγγρική νομοθεσία χρησιμοποιεί το ίδιο κριτήριο, δηλαδή την καταδίκη για «αδίκημα τιμωρούμενο από το ουγγρικό δίκαιο με στερητική της ελευθερίας ποινή τουλάχιστον πέντε ετών», τόσο για την ανάκληση του καθεστώτος του πρόσφυγα, κατά τα οριζόμενα

στο άρθρο 11, παράγραφος 3, του νόμου περί ασύλου, όσο και για τον αποκλεισμό από το καθεστώς της επικουρικής προστασίας, όπως προκύπτει από το άρθρο 15, στοιχείο a, περίπτωση ab, του νόμου αυτού. Αντιθέτως, η οδηγία θεσπίζει διαφορετικά κριτήρια όσον αφορά την ανάκληση του καθεστώτος του πρόσφυγα και όσον αφορά τον αποκλεισμό από το καθεστώς της επικουρικής προστασίας.

- 26 Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο τονίζει, όσον αφορά την ανάκληση του καθεστώτος του πρόσφυγα, ότι το άρθρο 14, παράγραφος 4, στοιχείο β', της οδηγίας 2011/95 ορίζει ως κριτήριο την καταδίκη του ενδιαφερομένου για «ιδιαιτέρα σοβαρό έγκλημα», πράγμα που σημαίνει ότι ο καταδικασθείς αποτελεί προδήλως απειλή για την κοινωνία του οικείου κράτους μέλους, ενώ, κατά το άρθρο 17, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας αυτής, για τον αποκλεισμό από την επικουρική προστασία αρκεί η διάπραξη «σοβαρού εγκλήματος», πράγμα που σημαίνει ότι πρόκειται για εγκληματική συμπεριφορά λιγότερο σοβαρή από αυτή που διαλαμβάνεται στο άρθρο 14, παράγραφος 4, στοιχείο β', της οδηγίας.
- 27 Κατά το αιτούν δικαστήριο, το κριτήριο της ουγγρικής νομοθεσίας, κατά το οποίο λαμβάνεται υπόψη η διάρκεια της προβλεπόμενης ποινής, δεν παρέχει δυνατότητα εκτίμησης του βαθμού σοβαρότητας του διαπραχθέντος εγκλήματος.
- 28 Συγκεκριμένα, ο καθορισμός της έννοιας του «σοβαρού εγκλήματος» αποκλειστικά με βάση την προβλεπόμενη ποινή έχει ως συνέπεια να χαρακτηρίζεται αυτομάτως ως σοβαρή κάθε παράβαση που, κατά το ουγγρικό δίκαιο, επισύρει τουλάχιστον πενταετή στερητική της ελευθερίας ποινή, περιλαμβανομένων των παραβάσεων για τις οποίες η ανώτατη προβλεπόμενη ποινή είναι η πενταετής στέρηση της ελευθερίας. Επιπλέον, καθόσον ο λόγος αποκλεισμού συναρτάται με την προβλεπόμενη ποινή δεν μπορεί να λαμβάνεται υπόψη το ενδεχόμενο αναστολής εκτέλεσης της ποινής.
- 29 Ωστόσο, κατά το αιτούν δικαστήριο, από τη διατύπωση του άρθρου 14, παράγραφος 4, και του άρθρου 17, παράγραφος 1, της οδηγίας 2011/95 συνάγεται ότι απαιτείται αναλυτική εκτίμηση του συνόλου των περιστάσεων εκάστης περιπτώσεως, καθώς και της απόφασης του ποινικού δικαστηρίου.
- 30 Το αιτούν δικαστήριο θεωρεί απαραίτητο να αποσαφηνιστεί η ερμηνεία του άρθρου 17, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας 2011/95, το οποίο αφορά τον αποκλεισμό από το καθεστώς της επικουρικής προστασίας, σε σχέση ιδίως με την ερμηνεία του άρθρου 12, παράγραφος 2, στοιχεία β' και γ', της οδηγίας 2004/83, νυν άρθρου 12, παράγραφος 2, στοιχεία β' και γ', της οδηγίας 2011/95, το οποίο αφορά τον αποκλεισμό από το καθεστώς του πρόσφυγα, ερμηνεία που διατύπωσε το Δικαστήριο με την απόφαση της 9ης Νοεμβρίου 2010, Β και D (C-57/09 και C-101/09, EU:C:2010:661, σκέψη 87), κατά την οποία η αρμόδια αρχή του οικείου κράτους μέλους μπορεί να εφαρμόσει τη διάταξη αυτή μόνον αφού προβεί, για κάθε περίπτωση ατομικώς, σε εκτίμηση των συγκεκριμένων πραγματικών περιστατικών των οποίων έχει λάβει γνώση, προκειμένου να κρίνει εάν συντρέχουν σοβαροί λόγοι να πιστεύεται ότι οι πράξεις που τέλεσε ο ενδιαφερόμενος, ο οποίος πληροί κατά τα λοιπά τα κριτήρια υπαγωγής στο καθεστώς του πρόσφυγα, εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής αυτής της περίπτωσης αποκλεισμού.
- 31 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (δικαστήριο διοικητικών και εργατικών διαφορών Βουδαπέστης) αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Συνάγεται από την έκφραση “έχει διαπράξει σοβαρό έγκλημα” του άρθρου 17, παράγραφος 1, στοιχείο β', της [οδηγίας 2011/95], ότι μοναδικό κριτήριο βάσει του οποίου πρέπει να καθοριστεί εάν ο αιτών άσυλο έχει διαπράξει αδίκημα λόγω του οποίου ενδέχεται να αποκλειστεί από την επικουρική προστασία αποτελεί η εκ του νόμου προβλεπόμενη ποινή για συγκεκριμένο αδίκημα σύμφωνα με το δίκαιο συγκεκριμένου κράτους μέλους;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

- 32 Με το ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί εάν το άρθρο 17, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας 2011/95 αντιτίθεται σε νομοθετική ρύθμιση κράτους μέλους δυνάμει της οποίας ο αιτών επικουρική προστασία θεωρείται ότι έχει διαπράξει «σοβαρό έγκλημα» κατά την έννοια της διάταξης αυτής, λόγω του οποίου μπορεί να αποκλειστεί από την εν λόγω προστασία, με μόνο κριτήριο την ποινή που προβλέπει για το έγκλημα αυτό η νομοθεσία του συγκεκριμένου κράτους μέλους.
- 33 Συναφώς, επισημαίνεται ότι η οδηγία 2011/95 δεν περιέχει ορισμό του όρου «σοβαρό έγκλημα» που περιλαμβάνεται στο άρθρο 17, παράγραφος 1, στοιχείο β', αυτής ούτε παραπέμπει ρητώς στην εθνική νομοθεσία για τον καθορισμό της σημασίας του και του περιεχομένου του.
- 34 Το ίδιο ισχύει όσον αφορά τον όρο «ιδιαίτερα σοβαρό έγκλημα» στο άρθρο 14, παράγραφος 4, στοιχείο β', της οδηγίας 2011/95, το οποίο αφορά την ανάκληση του καθεστώτος του πρόσφυγα, και τον όρο «σοβαρό μη πολιτικό έγκλημα» στο άρθρο 12, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας, το οποίο αφορά τον αποκλεισμό από το καθεστώς του πρόσφυγα.
- 35 Η Τσεχική και η Ουγγρική Κυβέρνηση υποστηρίζουν ότι, καθόσον ο νομοθέτης της Ένωσης δεν όρισε την έννοια του όρου «σοβαρό έγκλημα» στο πλαίσιο των αιτήσεων παροχής διεθνούς προστασίας, εναπόκειται στους νομοθέτες των κρατών μελών να ορίσουν την έννοια αυτή. Αντιθέτως, ο S. Ahmed, η Γαλλική και η Ολλανδική Κυβέρνηση, καθώς και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υποστηρίζουν ότι, στο πλαίσιο των αιτήσεων παροχής διεθνούς προστασίας, η συγκεκριμένη έννοια πρέπει να ερμηνεύεται λαμβανομένων υπόψη των σκοπών και των γενικών αρχών του δικαίου της Ένωσης που ισχύουν για τους πρόσφυγες και ότι το άρθρο 17, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας 2011/95 πρέπει, ως εκ τούτου, να ερμηνεύεται υπό το πρίσμα της Σύμβασης της Γενεύης, ιδίως δε του άρθρου 1, τμήμα ΣΤ, στοιχείο β', αυτής και του άρθρου 12, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας αυτής, του οποίου το περιεχόμενο είναι κατ' ουσίαν όμοιο με αυτό της ως άνω διάταξης της Συνθήκης της Γενεύης.
- 36 Συναφώς, υπενθυμίζεται καταρχάς ότι, σύμφωνα με τις απαιτήσεις τόσο της ομοιόμορφης εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης όσο και της αρχής της ισότητας, διάταξη του δικαίου της Ένωσης η οποία δεν παραπέμπει ρητώς στο δίκαιο των κρατών μελών για τον προσδιορισμό της έννοιας και του περιεχομένου της πρέπει κατά κανόνα να ερμηνεύεται σε όλη την Ένωση κατά τρόπο αυτοτελή και ομοιόμορφο, με βάση ιδίως το πλαίσιο της διατάξεως και τον σκοπό της οικείας κανονιστικής ρυθμίσεως (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 28ης Ιουλίου 2016, JZ, C-294/16 PPU, EU:C:2016:610, σκέψεις 35 έως 37, της 26ης Ιουλίου 2017, Ouhrami, C-225/16, EU:C:2017:590, σκέψη 38, και της 12ης Απριλίου 2018, A και S, C-550/16, EU:C:2018:248, σκέψη 41).
- 37 Από την αιτιολογική σκέψη 12 της οδηγίας 2011/95 προκύπτει ότι ένας από τους κύριους σκοπούς της οδηγίας είναι να διασφαλιστεί ότι όλα τα κράτη μέλη εφαρμόζουν κοινά κριτήρια για τον προσδιορισμό των προσώπων που πραγματικά χρειάζονται διεθνή προστασία. Εξάλλου, από το άρθρο 78, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ προκύπτει ότι η κοινή πολιτική την οποία αναπτύσσει η Ένωση στους τομείς του ασύλου, της επικουρικής προστασίας και της προσωρινής προστασίας, με στόχο να παρέχεται το κατάλληλο καθεστώς σε οποιοδήποτε υπήκοο τρίτης χώρας χρήζει διεθνούς προστασίας και να εξασφαλίζεται η τήρηση της αρχής της μη επαναπροώθησης, πρέπει να συνάδει με τη Σύμβαση της Γενεύης.
- 38 Στο πλαίσιο αυτό επισημαίνεται ότι, όπως και η οδηγία 2004/83, η οδηγία 2011/95 διέπει, στο πλαίσιο της έννοιας της «διεθνούς προστασίας», δύο διαφορετικά καθεστώτα προστασίας, δηλαδή, αφενός, το καθεστώς του πρόσφυγα και, αφετέρου, το καθεστώς της επικουρικής προστασίας (βλ., όσον αφορά την οδηγία 2004/83, απόφαση της 8ης Μαΐου 2014, N., C-604/12, EU:C:2014:302, σκέψη 26).

- 39 Όπως προκύπτει από τις αιτιολογικές σκέψεις 6 και 33 της οδηγίας 2011/95, η επικουρική προστασία λειτουργεί συμπληρωματικά σε σχέση με τη προβλεπόμενη από τη Συνθήκη της Γενεύης προστασία των προσφύγων (απόφαση της 1ης Μαρτίου 2016, Alo και Osso, C-443/14 και C-444/14, EU:C:2016:127, σκέψη 31).
- 40 Από τις αιτιολογικές σκέψεις 4, 23 και 24 της οδηγίας 2011/95 προκύπτει ότι η Σύμβαση της Γενεύης αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο του διεθνούς νομικού καθεστώτος για την προστασία των προσφύγων και ότι οι διατάξεις της οδηγίας αυτής σχετικά με τις προϋποθέσεις για την παροχή του καθεστώτος του πρόσφυγα και σχετικά με το περιεχόμενο του καθεστώτος αυτού θεσπίστηκαν για να βοηθηθούν οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών να εφαρμόζουν τη Σύμβαση αυτή στηριζόμενες σε κοινές έννοιες και κοινά κριτήρια (απόφαση της 1ης Μαρτίου 2016, Alo και Osso, C-443/14 και C-444/14, EU:C:2016:127, σκέψη 28 καθώς και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 41 Το Δικαστήριο έχει επανειλημμένως κρίνει ότι οι διατάξεις της οδηγίας αυτής, όπως και εκείνες της οδηγίας 2004/83, πρέπει να ερμηνεύονται υπό το πρίσμα της όλης οικονομίας και του σκοπού αυτής, σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης και τις λοιπές σχετικές συμβάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 78, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ (αποφάσεις της 9ης Νοεμβρίου 2010, B και D, C-57/09 και C-101/09, EU:C:2010:661, σκέψη 78, της 1ης Μαρτίου 2016, Alo και Osso, C-443/14 και C-444/14, EU:C:2016:127, σκέψη 29, και της 31ης Ιανουαρίου 2017, Lounani, C-573/14, EU:C:2017:71, σκέψη 42).
- 42 Οι επισημάνσεις αυτές, καθόσον άπτονται της Σύμβασης της Γενεύης, ασκούν επιρροή αποκλειστικώς όσον αφορά τις προϋποθέσεις χορήγησης του καθεστώτος του πρόσφυγα καθώς και το περιεχόμενο του εν λόγω καθεστώτος, στο μέτρο που το καθεστώς που προβλέπει η Σύμβαση αυτή εφαρμόζεται μόνο στους πρόσφυγες και όχι στους δικαιούχους του καθεστώτος επικουρικής προστασίας, πλην όμως από τις αιτιολογικές σκέψεις 8, 9 και 39 της οδηγίας 2011/95 προκύπτει ότι ο νομοθέτης της Ένωσης θέλησε να δημιουργήσει ένα ενιαίο καθεστώς για όλους τους δικαιούχους διεθνούς προστασίας (βλ., συναφώς, απόφαση της 1ης Μαρτίου 2016, Alo και Osso, C-443/14 και C-444/14, EU:C:2016:127, σκέψεις 31 και 32).
- 43 Όσον αφορά τους λόγους αποκλεισμού από το καθεστώς της επικουρικής προστασίας, επισημαίνεται ότι ο νομοθέτης της Ένωσης εμπνεύστηκε από τους ισχύοντες για τους πρόσφυγες κανόνες, επεκτείνοντάς τους, στο μέτρο του δυνατού, στους δικαιούχους του καθεστώτος επικουρικής προστασίας.
- 44 Συγκεκριμένα, το περιεχόμενο και η διάρθρωση του άρθρου 17, παράγραφος 1, στοιχεία α' έως γ', της οδηγίας 2011/95, σχετικά με τον αποκλεισμό από την επικουρική προστασία, παρουσιάζουν ομοιότητες με το άρθρο 12, παράγραφος 2, στοιχεία α' έως γ', της οδηγίας αυτής, το οποίο αφορά τον αποκλεισμό από την ιδιότητα του πρόσφυγα και έχει όμοιο κατ' ουσίαν περιεχόμενο με το άρθρο 1, τμήμα ΣΤ, στοιχεία α' έως γ', της Σύμβασης της Γενεύης.
- 45 Εξάλλου, τόσο από τις προπαρασκευαστικές εργασίες της οδηγίας 2011/95 όσο και από εκείνες της οδηγίας 2004/83 (βλ. σημεία 4.5 και 7 του σκεπτικού της πρότασης οδηγίας της Επιτροπής της 30ής Οκτωβρίου 2001 [COM(2001) 510 τελικό] [EE 2002, C 51 E, σ. 325], καθώς και από την πρόταση οδηγίας που παρουσίασε η Επιτροπή στις 21 Οκτωβρίου 2009 [COM(2009) 551 τελικό]), προκύπτει ότι το άρθρο 17, παράγραφος 1, στοιχεία α' έως γ', της οδηγίας 2011/95 είναι απόρροια της βούλησης του νομοθέτη της Ένωσης να καθιερώσει λόγους αποκλεισμού από την επικουρική προστασία όμοιους με εκείνους που ισχύουν για τους πρόσφυγες.
- 46 Ωστόσο, μολονότι οι συγκεκριμένοι λόγοι αποκλεισμού βασίζονται αμφοτεροί στην έννοια του «σοβαρού εγκλήματος», το πεδίο εφαρμογής του προβλεπόμενου στο άρθρο 17, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας 2011/95 λόγου αποκλεισμού είναι εντούτοις ευρύτερο από εκείνο του λόγου αποκλεισμού που προβλέπεται στο άρθρο 1, τμήμα ΣΤ, στοιχείο β', της Σύμβασης της Γενεύης και στο άρθρο 12, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας 2011/95.

- 47 Συγκεκριμένα, ενώ ο λόγος αποκλεισμού από το καθεστώς του πρόσφυγα που προβλέπει η τελευταία αυτή διάταξη αφορά σοβαρό μη πολιτικό έγκλημα το οποίο έχει διαπραχθεί εκτός της χώρας ασύλου, ο προβλεπόμενος στο άρθρο 17, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας 2011/95 λόγος αποκλεισμού αφορά εν γένει σοβαρό έγκλημα, χωρίς γεωγραφικό ή χρονικό περιορισμό ή περιορισμό ανάλογα με τη φύση του εγκλήματος.
- 48 Υπενθυμίζεται ότι, με την απόφαση της 9ης Νοεμβρίου 2010, Β και D (C-57/09 και C-101/09, EU:C:2010:661, σκέψη 87), το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι από τη διατύπωση του άρθρου 12, παράγραφος 2, στοιχεία β' και γ', της οδηγίας 2004/83, νυν άρθρου 12, παράγραφος 2, στοιχεία β' και γ', της οδηγίας 2011/95, προκύπτει ότι η αρμόδια αρχή του οικείου κράτους μέλους μπορεί να εφαρμόσει τη διάταξη αυτή μόνον αφού προβεί, για κάθε περίπτωση ατομικώς, σε εκτίμηση των συγκεκριμένων πραγματικών περιστατικών των οποίων έχει λάβει γνώση, προκειμένου να κρίνει εάν υπάρχουν σοβαροί λόγοι να πιστευτεί ότι οι πράξεις που τέλεσε ο ενδιαφερόμενος, ο οποίος πληροί κατά τα λοιπά τα κριτήρια ώστε να υπαχθεί στο καθεστώς του πρόσφυγα, εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής μιας εκ των δύο περιπτώσεων αποκλεισμού που προβλέπει η εν λόγω διάταξη.
- 49 Εξ αυτού συνάγεται ότι πριν από την έκδοση οποιασδήποτε απόφασης αποκλεισμού ενός προσώπου από το καθεστώς του πρόσφυγα πρέπει να προηγηθεί πλήρης εξέταση όλων των ιδιαίτερων περιστάσεων εκάστης περιπτώσεως, η δε απόφαση αυτή δεν πρέπει να λαμβάνεται αυτομάτως (βλ., συναφώς, απόφαση της 9ης Νοεμβρίου 2010, Β και D, C-57/09 και C-101/09, EU:C:2010:661, σκέψεις 91 και 93).
- 50 Η απαίτηση αυτή ισχύει και για τις αποφάσεις αποκλεισμού από την επικουρική προστασία.
- 51 Συγκεκριμένα, όπως συμβαίνει και με τους λόγους αποκλεισμού από το καθεστώς του πρόσφυγα, σκοπός των λόγων αποκλεισμού από το καθεστώς της επικουρικής προστασίας είναι ο αποκλεισμός από αυτήν των προσώπων που δεν κρίνονται άξια της παρεχόμενης βάσει του καθεστώτος αυτού προστασίας και η διατήρηση της αξιοπιστίας του κοινού ευρωπαϊκού συστήματος προστασίας των προσφύγων, το οποίο περιλαμβάνει τόσο την προσέγγιση των κανόνων που διέπουν την αναγνώριση και το περιεχόμενο του καθεστώτος πρόσφυγα όσο και μέτρα σχετικά με επικουρικές μορφές προστασίας, ώστε να χορηγείται το κατάλληλο καθεστώς σε κάθε πρόσωπο που έχει ανάγκη τέτοιας προστασίας (βλ., συναφώς, όσον αφορά την οδηγία 2004/83 και το καθεστώς του πρόσφυγα, απόφαση της 9ης Νοεμβρίου 2010, Β και D, C-57/09 και C-101/09, EU:C:2010:661, σκέψεις 104 και 115).
- 52 Επισημαίνεται ότι το άρθρο 17, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας 2011/95 επιτρέπει τον αποκλεισμό προσώπου από το καθεστώς επικουρικής προστασίας μόνον εφόσον συντρέχουν «σοβαροί λόγοι» να θεωρείται ότι έχει διαπράξει σοβαρό έγκλημα. Η διάταξη αυτή ορίζει λόγο αποκλεισμού ο οποίος συνιστά παρέκκλιση από τον γενικό κανόνα του άρθρου 18 της οδηγίας 2011/95 και, συνεπώς, πρέπει να ερμηνεύεται συσταλτικά.
- 53 Κατά το αιτούν δικαστήριο, ο νόμος περί ασύλου προβλέπει, ωστόσο, τον αυτόματο χαρακτηρισμό ως σοβαρού εγκλήματος κάθε παράβασης η οποία, κατά το ουγγρικό δίκαιο, επισύρει πενταετή τουλάχιστον στερητική της ελευθερίας ποινή.
- 54 Η Επιτροπή επισημαίνει ορθώς ότι ο χαρακτηρισμός αυτός μπορεί να περιλαμβάνει ευρύ φάσμα συμπεριφορών διαφορετικού βαθμού σοβαρότητας. Ωστόσο, κατά την Επιτροπή, είναι απαραίτητο η αρμόδια εθνική αρχή ή το αρμόδιο εθνικό δικαστήριο που αποφασίζει επί αιτήσεως επικουρικής προστασίας να μπορεί να εξετάζει, βάσει άλλων κριτηρίων, πέραν της προβλεπόμενης ποινής, εάν η παράβαση την οποία τέλεσε ο αιτών, ο οποίος κατά τα άλλα πληροί τα κριτήρια χορήγησης του καθεστώτος επικουρικής προστασίας, παρουσιάζει τέτοιο βαθμό σοβαρότητας ώστε να δικαιολογείται η απόρριψη της αίτησης διεθνούς προστασίας.

- 55 Συναφώς, τονίζεται ότι, αν και το κριτήριο της προβλεπόμενης από την ποινική νομοθεσία του οικείου κράτους μέλους ποινής έχει ιδιαίτερη σημασία για την εκτίμηση του βαθμού σοβαρότητας του εγκλήματος που δικαιολογεί τον αποκλεισμό από την επικουρική προστασία του άρθρου 17, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας 2011/95, εντούτοις η αρμόδια αρχή του οικείου κράτους μέλους μπορεί να επικαλεστεί τον προβλεπόμενο από τη διάταξη αυτή λόγο αποκλεισμού μόνον αφού προβεί, για κάθε περίπτωση ατομικά, σε εκτίμηση των συγκεκριμένων πραγματικών περιστατικών των οποίων έχει λάβει γνώση, προκειμένου να κρίνει εάν συντρέχουν σοβαροί λόγοι να πιστευτεί ότι οι πράξεις που τέλεσε ο ενδιαφερόμενος, ο οποίος πληροί κατά τα λοιπά τα κριτήρια υπαγωγής στο καθεστώς του πρόσφυγα, εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του συγκεκριμένου λόγου αποκλεισμού (βλ., κατ' αναλογία, αποφάσεις της 9ης Νοεμβρίου 2010, Β και D, C-57/09 και C-101/09, EU:C:2010:661, σκέψη 87, και της 31ης Ιανουαρίου 2017, Lounani, C-573/14, EU:C:2017:71, σκέψη 72).
- 56 Η ερμηνεία αυτή επιβεβαιώνεται από την έκθεση της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Υποστήριξης για το Άσυλο (EASO) του Ιανουαρίου του 2016, με τίτλο «Αποκλεισμός: άρθρα 12 και 17 της οδηγίας περί αναγνωρίσεως (2011/95/ΕΕ)», όπου διατυπώνεται η σύσταση, στο σημείο 3.2.2 το οποίο αφορά το άρθρο 17, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας 2011/95, ο βαθμός σοβαρότητας του εγκλήματος λόγω του οποίου ένα πρόσωπο μπορεί να αποκλειστεί από την επικουρική προστασία να εκτιμάται βάσει πληθώρας κριτηρίων, όπως, μεταξύ άλλων, η φύση της επίμαχης πράξης, η ζημία που προκλήθηκε, η μορφή της διαδικασίας δίωξης, η φύση της προβλεπόμενης ποινής, λαμβανομένου επίσης υπόψη του εάν η συγκεκριμένη πράξη χαρακτηρίζεται ως σοβαρό έγκλημα στην πλειονότητα των δικαιοκτών συστημάτων. Η EASO επικαλείται, συναφώς, ορισμένες αποφάσεις των ανωτάτων δικαστηρίων των κρατών μελών.
- 57 Ανάλογες συστάσεις περιλαμβάνονται, άλλωστε, στον οδηγό των διαδικασιών και των κριτηρίων που εφαρμόζονται για τον προσδιορισμό του καθεστώτος του πρόσφυγα βάσει της Συμβάσεως της Γενεύης του 1951 και του πρωτοκόλλου του 1967 σχετικά με το καθεστώς των προσφύγων [Υπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες (HCR), 1992, σημεία 155 έως 157].
- 58 Βάσει των προεκτεθέντων, στο υποβληθέν ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 17, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας 2011/95 αντιτίθεται σε νομοθετική ρύθμιση κράτους μέλους δυνάμει της οποίας ο αιτών επικουρική προστασία θεωρείται ότι έχει διαπράξει «σοβαρό έγκλημα» κατά την έννοια της διάταξης αυτής, λόγω του οποίου μπορεί να αποκλειστεί από την εν λόγω προστασία, με μόνο κριτήριο την ποινή που προβλέπει για το έγκλημα αυτό η νομοθεσία του συγκεκριμένου κράτους μέλους. Εναπόκειται στην αρμόδια εθνική αρχή ή στο αρμόδιο εθνικό δικαστήριο που έχουν επιληφθεί της αιτήσεως επικουρικής προστασίας να εκτιμήσουν τη σοβαρότητα του επίμαχου αδικήματος, προβαίνοντας σε πλήρη εξέταση όλων των ιδιαίτερων περιστάσεων της συγκεκριμένης περίπτωσης.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 59 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπíπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δεύτερο τμήμα) αποφαινεται:

Το άρθρο 17, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας, αντιτίθεται σε νομοθετική ρύθμιση κράτους

μέλους δυνάμει της οποίας ο αιτών επικουρική προστασία θεωρείται ότι έχει διαπράξει «σοβαρό έγκλημα» κατά την έννοια της διάταξης αυτής, λόγω του οποίου μπορεί να αποκλειστεί από την εν λόγω προστασία, με μόνο κριτήριο την ποινή που προβλέπει για το έγκλημα αυτό η νομοθεσία του συγκεκριμένου κράτους μέλους. Εναπόκειται στην αρμόδια εθνική αρχή ή στο αρμόδιο εθνικό δικαστήριο που έχουν επιληφθεί της αιτήσεως επικουρικής προστασίας να εκτιμήσουν τη σοβαρότητα του επίμαχου αδικήματος, προβαίνοντας σε πλήρη εξέταση όλων των ιδιαίτερων περιστάσεων της συγκεκριμένης περίπτωσης.

(υπογραφές)